

Jeg prater lettere med andre når
jeg er sammen med hester

.....

Takker hesten

– Hesten dømmer meg ikke, uansett hva jeg gjør eller hvilken bakgrunn jeg har. Den er bare opptatt av hva vi gjør nå, sier Lena Arntzen, 17 år. I 2013 ble hun alvorlig syk, og i dag, fem år etter, takker hun hesten for at hun har fått tilbake gnisten og gleden.

Tekst og foto: Mette Sattrup

Helt fra Lena var liten, har hun hatt et stort hjerte for islandshest. Hun begynte å ride da hun var fire, og holdt det gående år etter år. Inntil en dag tidlig på året, det året hun fylte 13. Da tok livet brått en annen vending.

Alvorlig syk

Ungjenta ble innlagt på sykehus med det de først trodde var halsinfeksjon. Etter å ha vært gjennom utredninger på enda et sykehus, samt to uker med pustemaskin, ble det påvist leukemi.

Deretter fulgte mange sykehusopphold.

– Vanligvis tar en slik behandling to år, men på grunn av bivirkningene tok behandlingen tre år for meg. Jeg har ligget i senga sammehengende fire måneder, forteller hun.

To uker etter at Lena ble sjuk, skulle hun ridd konkurranse.

– Jeg ble så skuffet da jeg våknet på sykehuset...

Lena snakker med stø stemme. Hun har fortalt historien sin mange ganger før. På Buan >>>

TILLIT – Táta var den første hesten Lena knyttet seg til på gården. Sammen med Táta følte Lena at hun var blitt seg selv igjen etter sykdommen.

SAMHOLD - Det er et bånd mellom hest og rytter som det nesten ikke går an å forklare, sier Lena.

Gård deler de hverandres historier. Det synes Lena er fint.

Under hjelmen er det lange, lyse håret samlet i en strikk. Jeg rir bak henne og betrakter den sterke, glade jenta på den fyrrige røde vallaken. Islandshesten har mye energi og tripper utålmodig i bunn av bakken. Den vet hva som er i vente. Men Lena har god tid. Hun snakker til hesten med rolig stemme, og ler litt av iveren hans. Hun sitter på yndlingshesten, Trym fra Gjelsten, og finere kan hun ikke ha det. Vi er på ridetur med hester fra Buan Gård.

Innlagt og utestengt

Tre år med leukemi og hyppige sykehusbesøk har satt sine spor. Det ble en lang periode hvor Lena ble utestengt fra sosiale arenaer. Hun slet med nedsatt bevegelse, lå perioder i respirator, var henvist til rullestol og kom ikke ut med andre ungdommer. Det endte med at hun også slet med å være sosial.

Undervisningen på sykehusskolen hjalp henne holde tritt med basisfagene så lenge hun var innlagt. Men veien tilbake til hjemmeskolen ble tung:

– Det var vanskelig å komme tilbake til vanlig skole etterpå, både fysisk og psykisk, utfordrende å få meg sjøl til å forstå at jeg bare måtte gjøre

TRYGGHET - På Buan Gård deler de hverandres historier. Det liker Lena.

Jeg er alltid
meg selv på
hesteryggen.

mitt beste, det var det eneste jeg kunne gjøre. På sykehuset hadde jeg alltid hjelp tilgjengelig, på skolen var det mer støy, og det kunne være vanskelig å få hjelp når jeg trengte det.

Til Buan Gård

Forholdene rundt Lena gjorde at hun etter hvert flyttet fra Romsdal til Trøndelag, og i dag er det tre år siden hun stiftet bekjenskap med Buan Gård:

– Jeg fikk tilbud fra Barnevernet om å komme på en annen sosial arena med andre ungdommer, andre aktiviteter som kunne lyse opp hverdagen min. Jeg hadde akkurat begynt å bli bedre til å gå, var blitt litt tryggere på meg selv, og takket «ja» til tilbudet. Buan Gård på Fannrem var et godt alternativ. Her var det mange ungdommer og dyr, blant annet islandshester, som de visste jeg likte. Jeg ville gjerne prøve det. Her på Buan ville jeg få mer å knytte meg opp mot.

Til å begynne med var Lena på Buan Gård sammen med foresatte. Etter hvert kom hun til at helgeoppholdene på Buan ikke lenger skulle fungere som ramme rundt familiebesøk:

– Jeg bestemte meg for å komme hit alene en gang i måneden. Jeg fikk bo sammen med undommene, og var mer sammen med de unge. Det ble enklere å være sosial når jeg slapp å ta

GLEDE - Trym er i dag favoritten, og en fartsfylt tur på vintervei sier ingen av dem nei takk til. FRIHET - Det er på hesteryggen Lena føler seg trygg og fri.

hensyn til voksne som var med meg.

Da Lena flyttet fra Romsdal, kom hun til et nytt hjem uten islandshester. Helt uten hest, var det dog ikke, fosterfamilien hadde døl:

– Men det var ikke lett å knytte seg til en annen hestrase. Jeg stolte ikke på hesten i begynnelsen. Ettersom jeg ble sterkere helsemessig, ble det litt enklere.

Likevel, det var noe som ikke stemte. Det var islandshesten som lå hennes hjerte nærmest.

Firbeint terapeut

Lena kom regelmessig til Buan Gård, en gård full av liv, med ungdommer og dyr som hun ble glad i. Det ble starten på et nytt og bedre sosialt liv:

– Jeg begynte å åpne meg, ble mindre innadvendt, fikk lettere for å prate. Sammen med hesten kunne jeg være meg selv, jeg hadde kunnskapen til det. Jeg kunne åpne meg og gi av meg sjøl, føle meg trygg uansett hva som skjedde. Det var, og er, en vanvittig trygghet. På islandshesten føles det som om jeg kan klare alt. Den har et lynne som hjelper meg. Jeg kan prate så mye jeg vil med hesten, den dømmer ikke, og jeg praterte også lettere med andre når jeg er sammen med hester. Vi snakker ikke om gutter, ikke om mote, men om hesten. Den er den samme. Det er et bånd mellom hest og rytter som det nesten ikke går an å forklare. Spesielt når hesten er en islandshest, sier Lena og smiler.

Den første hesten som vant hennes hjerte på gården, var Táta, en lys og lett islandshoppe.

– Hun var den første jeg stolte på da jeg kom meg opp på hesteryggen igjen etter sykdommen. På henne kunne jeg gi av meg selv og bare være fri. Da følte jeg at nå er jeg meg selv igjen. Om jeg ikke er den samme når jeg er hjemme, er jeg alltid meg selv på hesteryggen.

Etter hvert ble Trym førstevalget.

– Han gir meg passe mange utfordringer, og han er fryktelig morsom å ri. Jeg har det gøy hver gang jeg rir ham, ler hun.

I dag er intet unntak. Hun smiler fra øre til øre når hun legger Trym i frisk galopp opp bakken.

– Der er sommerbeitet!

Lena peker til høyre på en nedsnødd skogsbilvei. Der rir de om sommeren. Hun har alle årstidene under huden, kjenner alle rutiner og er ofte leder på rideturer med andre barn fra familie- og omsorgssenteret.

Et fristed

Buan gård er blitt et fristed for Lena. Her møter hun mennesker med tilsvarende bakgrunn som seg selv, blir kjent med andre som også har det vanskelig. Hun er ikke den eneste:

– Det kan være lettere å snakke med noen på samme alder som også har sin bagasje. Lederne Ivar og Trude møter oss med åpent sinn, alle er velkomne her. Den holdningen de har til folk er så viktig, hvordan de håndterer dyr og mennesker, både på det sosiale og psykososiale nivå. Her kan jeg prate uten at det jeg forteller blir ført i en rapport. De dømmer ikke, sier ikke ting videre. Her kan jeg være åpen, her er ingen psykologer, bare vanlige folk som er interessert i andre mennesker, ingen vurdering, ingen kritikk. Alle vil vi hverandre vel, jeg kan velge når jeg vil prate, og om jeg vil prate...

Veien videre

Til sommeren har Lena fullført videregående. Planen deretter er å begynne som lærling i kokkefag.

– Men jeg håper også å få gå hestefaglinja. Det var det jeg opprinnelig hadde tenkt, før sykdommen rammet. Jeg hadde tenkt å gå hestelinja på

Gjermundnes videregående, men det ble det ikke noe av.

Andre året av lærlingetiden har Lena lyst til å bo på hybel på Buan, og er allerede i gang med å tilrettelegge for dette. Hun har fått venner på gården, venner som hun også møter på andre arenaer. I dag er hun her en helg i måneden. Men Trym er også klar når hun kommer en dag midt i uka for å ri. Besøkshelgene bor hun på ungdomsbasen, hvor ungdommen samarbeider om huspliktene, og det meste av tiden tilbringer hun i stallen. Der hjelper hun til med alt som skal gjøres, møkker, fliser, fører, feier, børster, saler og rir. Hun tar også ansvar for smådyra, og hjelper til der det trengs. Det er slikt som former ei hestejente.

Friskmeldt

Lena ble friskmeldt for to år siden. Helt friskmeldt.

– Da var jeg glad for å bli ferdig med sykdommen min, smiler hun.

Drømmer ble knust, gruset av sykdom. For Lena er det nå det hele starter igjen. Om hun ønsker seg egen islandshest?

– Det har jeg ønsket meg siden jeg var liten. Det står øverst på ønskelisten min, slår hun fast.

Vi er tilbake på hovedveien som fører ned til gården, møter en bil, krysser veien og rir inn på området. Svettedråper drypper fra de svette hestene. Vinterpelsen er fortsatt lang og tjukk. Vi runder hjørnet til den første av flere boenheter, og Lena hopper av hesten. Hun stryker Trym over pannen, åpner nesereima varsomt og løfter den over hodet hans. Så løsner hun gjorden. Hestene skal få puste godt ut det siste stykket ned til stallen.

Omsorgen kjenner alle veier på Buan Gård.